

Európska rada

V Bruseli 25. marca 2022
(OR. en)

EUCO 1/22

CO EUR 1
CONCL 1

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Zasadnutie Európskej rady (24. a 25. marca 2022) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

Európska rada si s prezidentom Spojených štátov vymenila názory na transatlantickú spoluprácu v kontexte ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine.

*

* *

I. RUSKÁ VOJENSKÁ AGRESIA VOČI UKRAJINE

1. Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine je hrubým porušením medzinárodného práva a spôsobuje obrovské straty na životoch a zranenia civilistov. Rusko svoje útoky zacielfuje na civilné obyvateľstvo, pričom sa zameriava na civilné objekty vrátane nemocníc, zdravotníckych zariadení, škôl a úkrytov. Páchanie týchto vojnových zločinov musí okamžite skončiť. Voči zodpovedným osobám a ich spolupáchateľom bude vyvodená zodpovednosť v súlade s medzinárodným právom. Obliehanie Mariupolu a ďalších ukrajinských miest a odopieranie prístupu humanitárnej pomoci ruskými ozbrojenými silami je neakceptovateľné. Ruské sily musia bezodkladne zaistiť bezpečné cesty do iných častí Ukrajiny, ako aj poskytovanie humanitárnej pomoci v Mariupole a ďalších obliehaných mestách.
2. Európska rada naliehavo vyzýva Rusko, aby civilistom, ktorí uviazli vo všetkých ďalších vojnových zónach, urýchlene zaručilo bezpečný prechod do cieľových miest podľa vlastného výberu, aby okamžite prepustilo všetkých rukojemníkov, zabezpečilo nepretržitý prístup k humanitárnej pomoci a vytvorilo humanitárne koridory. Zároveň naliehavo vyzýva Rusko, aby v plnej miere dodržiavalo svoje záväzky vyplývajúce z medzinárodného práva vrátane medzinárodného humanitárneho práva a aby dodržiavalo nedávny príkaz, ktorý vydal Medzinárodný súdny dvor.
3. Európska rada žiada, aby Rusko okamžite zastavilo svoju vojenskú agresiu na území Ukrajiny, bezodkladne a bezpodmienečne stiahlo všetky ozbrojené sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.

4. Európska únia stojí za Ukrajinou a jej ľuďom a Európska rada opätovne potvrdzuje vyhlásenie z Versailles, pričom uznáva európske ambície a európsku voľbu zo strany Ukrajiny, ako sa uvádza v dohode o pridružení. Európska rada opakuje svoju výzvu Komisii, aby predložila svoje stanovisko v súlade s príslušnými ustanoveniami zmlúv. Európska únia bude naďalej poskytovať koordinovanú politickú, finančnú, materiálnu a humanitárnu podporu. Európska únia doteraz prijala významné sankcie, ktoré majú na Rusko a Bielorusko obrovský dosah, a je naďalej pripravená odstraňovať medzery a zabráňovať skutočnému a možnému obchádzaniu, ako aj rýchlo pristúpiť k ďalším koordinovaným masívnym sankciám proti Rusku a Bielorusku s cieľom účinne zmať schopnosti Ruska pokračovať v agresii. Európska rada vyzýva všetky krajiny, aby sa k týmto sankciám pripojili. Akékoľvek pokusy, ktorých cieľom je obchádzať sankcie alebo poskytovať pomoc Rusku inými prostriedkami, sa musia zastaviť.
5. Ruská vojenská agresia voči Ukrajine prinútila milióny ľudí opustiť svoje domovy. Mnohí z nich našli útočisko a bezpečie v Európskej únii, k čomu pomohol mechanizmus dočasnej ochrany. Osobitná pozornosť by sa mala venovať potrebám najzraniteľnejších osôb a opatreniam na zabráňovanie obchádzaniu s ľuďmi a jeho odhaľovanie. Európska rada vzdáva hold všetkým občanom, organizáciám a vládam v celej Európe, ktorí prejavili solidaritu s ľuďmi utekajúcimi pred touto strašnou vojnou.
6. Táto kríza predstavuje významnú výzvu pre infraštruktúru a verejné služby hostiteľských štátov, najmä na hraniciach s Ukrajinou. Európska rada uznáva všetko úsilie, ktoré sa už vynaložilo na privítanie utečencov utekajúcich pred vojnou na Ukrajine, vyzýva všetky členské štáty, aby si zachovali ducha jednoty a solidarity a svoje úsilie zintenzívnili, a vyzýva Komisiu, aby vyvinula všetky iniciatívy potrebné na uľahčenie tohto úsilia. Vyzýva tiež, aby sa urýchlene dokončila práca na nedávnych návrhoch Komisie na podporu členských štátov s cieľom zabezpečiť rýchlu mobilizáciu finančných prostriedkov EÚ pre utečencov a ich hostiteľov a vyzýva Komisiu, aby vypracovala ďalšie návrhy na posilnenie podpory EÚ v tejto oblasti. Vyzýva členské štáty, aby s podporou Komisie vypracovali pohotovostné plány aj na riešenie strednodobých a dlhodobých potrieb.

7. Európska únia je odhodlaná zabezpečiť nepretržité a neprerušované toky elektrickej energie a plynu na Ukrajinu. Nedávna synchronizácia ukrajinskej a moldavskej elektrizačnej sústavy so sústavou EÚ je pozoruhodným úspechom. Tým sa ukázalo, že naša budúcnosť je prepojená. Musí sa zaistiť bezpečnosť ukrajinských jadrových zariadení, a to aj s podporou Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu.
8. Vzhľadom na deštrukciu a obrovské straty, ktoré Ukrajine spôsobuje vojenská agresia Ruska, je Európska únia odhodlaná poskytnúť ukrajinskej vláde podporu na zabezpečenie jej bezprostredných potrieb a po ukončení násilností zo strany Ruska aj pomoc pri obnove demokratickej Ukrajiny. Európska rada sa preto dohodla na vytvorení trustového fondu solidarity pre Ukrajinu a vyzýva svojich medzinárodných partnerov, aby sa doň zapojili, a nabáda na bezodkladné začatie súvisiacich príprav. Vyzýva Komisiu, aby pokračovala v poskytovaní technickej pomoci s cieľom pomôcť Ukrajine realizovať potrebné reformy.
9. Európska rada vyzýva, aby sa včas zorganizovala medzinárodná konferencia s cieľom získať finančné prostriedky do trustového fondu solidarity pre Ukrajinu.
10. Európska rada tiež opätovne potvrdzuje, že je odhodlaná stáť za Moldavskou republikou a jej ľuďom.

II. BEZPEČNOSŤ A OBRANA

11. Európska rada pripomenula program z Versailles a viedla strategickú diskusiu o bezpečnosti a obrane, pričom zohľadnila novú bezpečnostnú situáciu v Európe, ktorej strategické prostredie sa významným spôsobom zmenilo.
12. Európska rada schvaľuje Strategický kompas, v ktorom sa uvádza strategické usmernenie pre nasledujúce desaťročie, vymedzuje sa ucelený súbor opatrení, postupov a prostriedkov a stanovujú sa jasné ciele, ktoré sú pre tento nový impulz potrebné, a to tým, že:
 - a) umožní Európskej únii konať rýchlejšie a rozhodnejšie v prípade kríz;

- b) zabezpečí naše záujmy a ochráni našich občanov posilnením schopnosti Európskej únie predvídať a zmierňovať hrozby;
- c) stimuluje investície a inovácie s cieľom spoločne rozvíjať potrebné spôsobilosti a technológie;
- d) prehľbí našu spoluprácu s partnermi pri dosahovaní spoločných cieľov.

Európska rada vyzýva Radu, aby bezodkladne pokročila v práci na vykonávaní Strategického kompasu v súlade s harmonogramom, ktorý v ňom bol stanovený.

13. Európska rada so záujmom očakáva analýzu nedostatku investícií do obrany, ktorú Komisia v koordinácii s Európskou obrannou agentúrou vypracuje do polovice mája, a návrhy na akúkoľvek ďalšiu iniciatívu potrebnú na posilnenie európskej obrannej priemyselnej a technologickej základne. To bude príspevkom k úsiliu o posilnenie odolnosti Európskej únie a zvýšenie jej bezpečnostnej a obrannej kapacity prostredníctvom rozsiahlejších a kvalitnejších investícií, pričom dôraz sa bude klásť na identifikované strategické nedostatky. Vyzýva Radu, aby pokročila v práci na nedávno predložených návrhoch Komisie.
14. V záujme posilnenia obranných spôsobilostí Európskej únie a členských štátov by sa mal využiť plný potenciál finančných nástrojov a iniciatív Európskej únie, najmä Európskeho obranného fondu a stálej štruktúrovanej spolupráce, plánu rozvoja spôsobilostí a koordinovaného ročného hodnotenia obrany. Okrem toho by sa do konca roka 2022 mali prijať opatrenia na podporu a uľahčenie prístupu obranného priemyslu k súkromnému financovaniu, a to aj čo najlepším využitím možností, ktoré ponúka Európska investičná banka. Európska rada bude pravidelne hodnotiť vykonávanie Strategického kompasu a pokrok v oblasti bezpečnosti a obrany. V prípade potreby poskytne ďalšie usmernenia.

III. ENERGETIKA

15. Európska únia čo najskôr postupne ukončí svoju závislosť od dovozu ruského plynu, ropy a uhlia, ako sa uvádza vo vyhlásení z Versailles. Európska rada preto so záujmom očakáva komplexný a ambiciózny plán vypracovaný v úzkej koordinácii s členskými štátmi, ktorý na tento účel do konca mája 2022 predloží Komisia. Zohľadnia sa vnútroštátne okolnosti a energetický mix členských štátov.
16. Pretrvávajúce vysoké ceny energií majú čoraz výraznejší negatívny vplyv na občanov a podniky, čo ešte viac zhoršuje ruská vojenská agresia voči Ukrajine. Európska rada rokovala o tom, ako poskytnúť ďalšiu pomoc najzraniteľnejším spotrebiteľom a ako v krátkodobom horizonte podporiť európske podniky.

Európska rada:

- a) vyzýva členské štáty a Komisiu, aby naďalej čo najlepšie využívali príslušný súbor nástrojov vrátane nového dočasného krízového rámca štátnej pomoci ako odklon od súčasného stavu na obmedzený čas. Ako navrhuje Komisia, užitočným zdrojom vnútroštátneho financovania môže byť dočasné zdaňovanie neočakávaných ziskov alebo regulačné zásahy v tejto súvislosti;
- b) poveruje Radu a Komisiu, aby bezodkladne oslovili zainteresované strany v oblasti energetiky a diskutovali o tom, či a ako by krátkodobé riešenia, ktoré predstavila Komisia [priama podpora spotrebiteľov vo forme poukážok, daňových úľav alebo prostredníctvom „modelu agregátora/jediného nákupcu“, štátnej pomoci, zdaňovania (spotrebná daň a DPH), cenových stropov, regulačných opatrení, ako sú rozdielové zmluvy], prispeli k zníženiu ceny plynu a riešeniu efektu jej premietnutia na trhy s elektrinou, pričom sa zohľadnia vnútroštátne okolnosti;

- c) vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy, ktoré budú účinne riešiť problém príliš vysokých cien elektriny, a to pri súčasnom zachovaní integrity jednotného trhu, stimulov pre zelenú transformáciu, bezpečnosti dodávok a zamedzení neprimeraným rozpočtovým nákladom.

V súčasnom kontexte veľmi vysokých cien elektriny je Komisia pripravená urýchlene posúdiť zlučiteľnosť núdzových dočasných opatrení na trhu s elektrinou, ktoré oznámili členské štáty, a to aj s cieľom zmierniť vplyv cien fosílnych palív pri výrobe elektriny, s ustanoveniami zmlúv a nariadenia 2019/943.

Pri posudzovaní tejto zlučiteľnosti Komisia prostredníctvom zrýchléného postupu takisto zabezpečí, aby boli splnené tieto podmienky: opatrenia znižujú ceny elektriny na spotových trhoch pre spoločnosti a spotrebiteľov a neovplyvňujú obchodné podmienky v rozsahu, ktorý by bol v rozpore so spoločným záujmom. Pri tomto posudzovaní sa zohľadní dočasná povaha opatrení a úroveň prepojenia elektrických sietí s jednotným trhom s elektrinou.

17. Európska rada preskúmala pripravenosť EÚ na najbližšiu budúcnosť a poverila Radu, aby preskúmala návrhy Komisie týkajúce sa politiky EÚ v oblasti zásob plynu, pričom náležite zohľadní a bude riešiť záujmy členských štátov s významnou skladovacou kapacitou s cieľom zabezpečiť spravodlivú rovnováhu. V celej Únii by sa mali čo najskôr začať opätovne naplňovať zásobníky plynu, pričom by sa mali v plnej miere zohľadniť vnútroštátne opatrenia v oblasti pripravenosti. Členské štáty a Komisia podniknú s ohľadom na nadchádzajúcu zimu tieto naliehavé kroky:

- a) vytvoria potrebné mechanizmy solidarity a kompenzačné mechanizmy;

- b) budú spolupracovať na dobrovoľnom spoločnom nákupe plynu, LNG a vodíka, pričom kolektívnu politickú a trhovú váhu Európskej únie a jej členských štátov optimálne využijú na to, aby sa pri rokovaní dosiahli nižšie ceny. Platforma pre spoločné nákupy bude otvorená aj pre krajiny západného Balkánu a pre trochu pridružených východných partnerov;
 - c) dokončia a zlepšia naše plynové a elektrické prepojenia v celej Európskej únii vrátane úplnej synchronizácie elektrizačných sústav;
 - d) budú pracovať na zaistení bezpečnosti dodávok pre všetky členské štáty.
18. Energetickú bezpečnosť a klimatickú neutralitu možno dosiahnuť len vtedy, ak sa bude Európska únia spoliehať na silný a plne prepojený vnútorný trh s elektrinou a dobre fungujúci trh s uhlíkom. Európska rada rokovala o tom, ako pokročiť v práci na monitorovaní a optimalizácii ich fungovania. Vyzýva Komisiu, aby do mája 2022 vyvinula všetky potrebné iniciatívy a aby pritom zohľadnila aj záverečnú správu agentúry ACER a záverečnú správu orgánu ESMA.
19. Európska únia bude naďalej koordinovať svoju činnosť s medzinárodnými partnermi s cieľom zabezpečiť primerané dodávky a zmierniť nárast cien energií.

IV. HOSPODÁRSKE OTÁZKY

20. Európska rada vyzýva na pokročenie vo vykonávaní vyhlásenia z Versailles o budovaní otvorenejšej a pevnejšej hospodárskej základne, konkrétne znížením našej strategickej závislosti v najcitlivejších oblastiach, ako sú kritické suroviny, polovodiče, zdravie, digitálna oblasť a potraviny, a uplatňovaním ambicióznej a silnej obchodnej politiky, ako aj podporou investícií.

21. Jednotný trh je tridsať rokov od svojho vytvorenia naďalej jedným z hlavných aktív Európskej únie z hľadiska udržateľného rastu a vytvárania pracovných miest a má zásadný význam pre urýchlenie jej zelenej a digitálnej transformácie, ako aj pre posilnenie odolnosti našich hospodárstiev. Fungovanie jednotného trhu je potrebné zabezpečiť aj v čase krízy. V záujme toho, aby bolo možné využiť plný potenciál jednotného trhu v prospech európskych spotrebiteľov a aby jednotný trh prispieval k stimulácii produktivity a k zvýšeniu konkurencieschopnosti európskych podnikov, Európska rada vyzýva na:
- a) dôsledné uplatňovanie a presadzovanie pravidiel jednotného trhu a zabezpečenie toho, aby všetky spoločnosti dodržiavali harmonizované normy a pravidlá hospodárskej súťaže EÚ;
 - b) vykonávanie priemyselnej stratégie a stratégie pre MSP;
 - c) dobudovanie jednotného trhu, najmä v digitálnej oblasti a v oblasti služieb;
 - d) podrobné monitorovanie problematických miest a predchádzanie ich vzniku, ako aj odstraňovanie zostávajúcich neopodstatnených prekážok a administratívneho zaťaženia a zabránenie vzniku nových problematických miest, prekážok a zaťaženia;
 - e) lepšie prepojenie ekosystémov členských štátov a zabezpečenie a diverzifikáciu dodávateľských reťazcov;
 - f) udržanie postavenia Európskej únie ako medzinárodného tvorca noriem.
22. Európska rada si vymenila názory na najnovší hospodársky vývoj. Schvaľuje priority politik v rámci ročného prieskumu udržateľného rastu a vyzýva členské štáty, aby ich zohľadnili vo svojich národných programoch reforiem a v programoch stability alebo konvergenčných programoch. Schvaľuje aj návrh odporúčania Rady o hospodárskej politike eurozóny.

23. Európska rada vyzýva Radu, aby zohľadnila osobitnú situáciu všetkých členských štátov a pokročila v práci na oznámení Komisie o zvyšovaní cien potravín a globálnej potravinovej bezpečnosti, v ktorom sa stanovujú krátkodobé opatrenia na riešenie cenovej dostupnosti potravín v Európskej únii a pomoc poľnohospodárom, ktorí čelia vysokým vstupným nákladom, ako aj strednodobé opatrenia na podporu prechodu na udržateľný potravinový systém.
24. Európska rada vyzýva Komisiu, aby v koordinácii s medzinárodnými partnermi prioritne pracovala na globálnej potravinovej bezpečnosti a cenovej dostupnosti, a to najmä podporou potravinovej bezpečnosti a poľnohospodárstva na Ukrajine a v najzraniteľnejších a najviac ohrozených tretích krajinách. Toto bude hlavným cieľom iniciatívy FARM (misia na posilnenie odolnosti v oblasti potravín a poľnohospodárstva). Táto mnohostranná práca by mala zabezpečiť efektívne fungovanie trhov a podporiť miestnu výrobu s cieľom znížiť riziko potravinovej neistoty. Mala by sa zachovať integrita potravinových dodávateľských reťazcov.

V. COVID-19

25. Európska rada preskúmala úsilie o koordináciu reakcie na pandémiu COVID-19.
26. Zhodnotila pokrok dosiahnutý pri realizácii medzinárodnej spolupráce zameranej na globálne riadenie v oblasti zdravia a solidarity, a to aj prostredníctvom lepšieho nasadenia vakcín a práce pod záštitou Svetovej zdravotníckej organizácie na budúcom nástroji, ktorého cieľom bude posilniť predchádzanie pandémiám, pripravenosť a reakciu na ne. Víta tiež pokrok, ktorý sa dosiahol v otázke práv duševného vlastníctva v rámci Svetovej obchodnej organizácie.

VI. VONKAJŠIE VZŤAHY

27. Európska rada pripravila samit EÚ – Čína, ktorý sa má konať 1. apríla 2022. Vymenila si názory na vzťahy s Čínou v novom globálnom kontexte, najmä vzhľadom na ruskú vojenskú agresiu voči Ukrajine.
28. Európska rada rokovala o dlhotrvajúcej politickej kríze v Bosne a Hercegovine. Európska únia opätovne potvrdzuje svoj záväzok voči európskej perspektíve Bosny a Hercegoviny a západného Balkánu. Ak chce Bosna a Hercegovina získať štatút kandidátskej krajiny, jej vedúci predstavitelia musia preukázať pevné odhodlanie urýchlene dokončiť ústavnú a volebnú reformu, ktoré sú nevyhnutné pre stabilitu a celkové fungovanie krajiny, ako aj podporiť všetky ostatné prioritné reformy uvedené v stanovisku Komisie. Európska únia je pripravená naďalej sa angažovať v tejto oblasti na vysokej úrovni.

VII. ĎALŠIE KROKY

29. Európska rada sa k všetkým týmto otázkam vráti na jednom zo svojich mimoriadnych zasadnutí.

VIII. INÉ BODY

30. Európska rada opätovne zvolila pána Charla MICELA za predsedu Európskej rady na obdobie od 1. júna 2022 do 30. novembra 2024.
31. Európska rada vzala na vedomie rozhodnutie hláv štátov alebo predsedov vlád zmluvných strán Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v hospodárskej a menovej únii, ktorých menou je euro, ktorým sa pán Charles MICHEL opätovne vymenúva za predsedu samitu eurozóny na obdobie od 1. júna 2022 do 30. novembra 2024.